

השקעות של לקוחות בנכסים פיננסיים באמצעות מנהלי תיקים

תוכן העניינים

462-2	פרק א' : מבוא והגדרות
462-2	1. מבוא
462-2	2. הגדרות
462-2	פרק ב' : קביעת מדיניות ונהלים פנימיים בדבר מנהלי תיקים
462-2	3. כללי
462-3	4. הלקוח
462-3	5. מנהל התיקים
462-3	6. יפוי כח והסכמים
462-3	7. חשבונות מיוחדים
462-4	8. חשבון מפצל
462-4	9. אשראים ובטחונות
462-4	10. הגדרת סמכות ואחריות
462-5	11. נוהלי דיווח
462-5	פרק ג' : יפוי כח של הלקוח למנהל התיקים
462-5	12. תוכן יפוי הכח
462-6	13. נושאים שאין לכלול אותם ביפוי הכח
462-6	14. הנחיות בנושא של יפוי כח
462-6	פרק ד' : הסכם בין התאגיד הבנקאי לבין מנהל התיקים
462-6	14א. <u>רשיון בר תוקף</u>
462-7	15. הצהרת מנהל התיקים
462-7	16. תוכן ההסכם
462-7	17. התנייה בהסכם

השקעות של לקוחות בנכסים פיננסיים באמצעות מנהלי תיקים

פרק א' : מבוא והגדרות

מבוא

1. בהוראה זו מוסדרים הנהלים שעל פיהם חייב תאגיד בנקאי (לרבות תאגיד עזר), לפעול בנושא של השקעות בנכסים פיננסיים על חשבון לקוחות באמצעות מנהלי תיקים (להלן - השקעות באמצעות מנהלי תיקים).

הגדרות (6/98)

2. "בן משפחה" - כהגדרתו בסעיף 1 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 ;
- "מנהל תיקים" - מי שעוסק בתמורה בניהול תיקי השקעות וכן מי שמנהל תיקי השקעות עבור יותר מחמישה אנשים, למעט בני משפחה שלו ;
- "ניהול תיקי השקעות" - ביצוע עיסקאות בנכסים פיננסיים, לפי שיקול דעת, לחשבונם של אחרים ;
- "נכס פיננסי" - ניירות ערך ונכסים פיננסיים כמשמעותם בחוק הייעוץ וכן פקדונות לתקופה קצובה ופקדונות במטבע חוץ.

פרק ב' : קביעת מדיניות ונהלים פנימיים בדבר מנהלי תיקים

כללי (6/98)

3. (א) הנהלת התאגיד הבנקאי תקבע נהלים פנימיים לסניפים ולמחלקות המטפלים בהשקעות בנכסים פיננסיים באמצעות מנהלי תיקים לפחות בכל אותם הנושאים המפורטים בהוראה זו ובנושאים המתחייבים מחוק הייעוץ.
- (ב) ייקבע גם בנוהל הפנימי אם ואלו בעלי תפקידים רשאים להפנות לקוחות של התאגיד הבנקאי ואל מי מותר להפנותם. הופנה לקוח למנהל תיק, ידווח על כך להנהלת התאגיד הבנקאי.
- (ג) הקובץ של הנהלים הפנימיים, כאמור, יכלול גם דוגמאות למסגרות של טופסי יפוי כח, לרבות דוגמאות כנ"ל בשפה האנגלית.
- (ד) התאגיד הבנקאי לא ישתתף בהכנסות מנהלי התיקים מניהול השקעות לקוחותיו.

הלקוח (6/98)

4. הנהלים הפנימיים יכללו הנחיות בנושאים הבאים :
- (א) רישום פרטי זיהוי מלאים של הלקוח ;
- (ב) רשימת מסמכים שעל הלקוח לחתום לשם ביצוע השקעות בסוגים שונים של נכסים פיננסיים ולגבי השקעות המבוצעות במטבע חוץ - פירוט המסמכים והאישורים הנדרשים לכך ;
- (ג) קביעה, מתי ובאלו תנאים יש להפסיק, ביוזמת התאגיד הבנקאי, את המשך ביצוע העסקאות של הלקוח - כולל נוהלי סגירה ;
- (ד) קביעת אופן ההודעה של הלקוח לתאגיד הבנקאי ביחס להפסקת ההרשאה של מנהל התיקים לפעול בחשבון הלקוח.

מנהל התיקים (6/98)

5. הנהלים הפנימיים יכללו הנחיות בנושאים הבאים :
- (א) רישום פרטי זיהוי מלאים של מנהל התיקים ושל עובדיו הרשאים לתת הוראות ביצוע לתאגיד הבנקאי בשם לקוחותיהם, תוך התייחסות להוראות ביצוע באמצעות טלפון, תקשורת מחשבים וכד' ;
- (ב) קריטריונים לקביעת מנהלי תיקים, הפועלים באמצעות התאגיד הבנקאי.

יפוי כח והסכמים

6. הפעילות של התאגידים הבנקאיים באמצעות מנהלי תיקים תוסדר ביפוי כח ובהסכמים (להלן - הסכמים), כמפורט בפרקים ג' ו-ד' להלן. התאגיד הבנקאי לא ירשה למנהל תיקים לנהל חשבון של לקוח, אלא לאחר שיוודא, שכל ההסכמים בנדון נחתמו כדין. אם הלקוח הוא תאגיד - ידרוש התאגיד הבנקאי העתק פרוטוקול משיבת הדירקטוריון/ההנהלה של התאגיד, או הודעה על החלטה ממי שהוסמך לכך, בעניין פעילותו באמצעות מנהל התיקים.

חשבונות מיוחדים (6/98)

7. התאגיד הבנקאי ינהל חשבונות מיוחדים לצורך פעילות ניהול התיקים בשם הלקוח, בהם רשאים לפעול רק הלקוח ומנהל התיקים - מהסוגים הבאים :
- (א) חשבונות כספיים מיוחדים: בחשבונות אלה יירשמו רק התמורה הכספית לעסקאות המבוצעות על ידי מנהל התיקים, ההפקדות והמשיכות של הלקוח, ההכנסות הנובעות מההשקעות שביצע מנהל התיקים וכן העמלות ודמי ניהול על החשבונות המיוחדים ועמלות ודמי ניהול הנגבים לטובת מנהל התיקים.
- דמי ניהול שגובה הבנק לטובת מנהל תיקים, ייגבו בנפרד מעמלות אחרות שגובה הבנק. הבנק יגלה ללקוח את שיעורי החוזרים למנהל התיקים, המשולמים מעמלות ודמי ניהול הנגבים עבור הבנק, אלא אם וידא שמנהל התיקים מגלה ללקוח את המידע כנדרש לפי סעיף 17 לחוק הייעוץ.

(ב) חשבונות פיקדון למשמרת מיוחדים (לרבות חשבון אחר שנרשמת בו השקעה בנכס פיננסי): בחשבונות אלה יירשמו התנועות בנכסים הפיננסיים של הלקוח.

חשבון מפצל (6/98)

8. (א) ביקש מנהל התיקים לבצע פעולות על חשבון לקוחותיו באמצעות חשבון מפצל (או בהוראה מרוכזת אחת), יקבע התאגיד הבנקאי נהלים בדבר ביצוע פעולות כאלה. בנהלים ייקבע בין השאר, כלהלן:

(1) העברת הנכסים הפיננסיים בין החשבון המפצל לבין חשבונות הלקוחות בסכומים לפיהם בוצעו העסקאות בפועל, תיעשה ככל האפשר ביום ביצוע העסקה, אך לא מאוחר מהמועד הבא לפתיחת המסחר באותו נכס פיננסי.

(2) מנהל התיקים ימסור הצהרה לבנק, שעסקאות מותרות על פי חוק הייעוץ בנכסים פיננסיים באמצעות חשבון מפצל עבור עצמו או עבור בני משפחתו מקרבה ראשונה ואם מנהל התיקים הינו חברה - עסקאות כאמור באמצעות חשבון מפצל עבור החברה, עובדיה, בעליה ובני משפחותיהם מקרבה ראשונה, או עבור חברות הקשורות איתה, יבוצעו רק באמצעות חשבון מפצל נפרד ומיוחד לאנשים שנזכרו בפיסקה זו.

(3) אין להתיר קיזוז של חשבון מפצל אחד כנגד החשבון המפצל השני.

(ב) למרות האמור בסעיף זה, אין לבצע באמצעות חשבון מפצל פעולות בעסקאות עתידיות, אופציות וכד'.

אשראים ובטחונות (6/98)

9. (א) תאגיד בנקאי לא יתיר למנהל תיק לקחת אשראי בחשבון לקוח, אלא אם נחתם הסכם בין התאגיד הבנקאי לבין הלקוח למתן אשראי לצורך ביצוע פעולות על ידי מנהל התיק. בהסכם יפורטו מסגרות האשראי ופירוט הבטחונות, לפי סוגי העסקאות השונים - ונוהלי המעקב בגינם.

(ב) לא נחתם הסכם כאמור, אך נוצרה בחשבון יתרת חובה מקרית, זמנית, או שנחתם הסכם אך נוצרה יתרת חובה שחרגה ממנה, על התאגיד הבנקאי לעשות את כל הדרוש בהקדם האפשרי, ובכל מקרה לא יאוחר מאשר תוך ארבעה ימי המסחר הבאים, על מנת לכסות את יתרת החובה שנוצרה. התאגיד הבנקאי יפעל להבטחת יתרות חובה מקריות שנוצרו כאמור.

(ג) תקויים הפרדה בתאגיד הבנקאי בין מי שמאשר אשראי ללקוח לבין המבצעים השקעות בנכסים פיננסיים, לפי הוראות מנהלי התיקים.

(ד) אין באמור בסעיף זה, כדי לגרוע מהאיסור בסעיף 4(ד) להוראה מס' 322.

הגדרת סמכות ואחריות

10. התאגיד הבנקאי יבדוק את מידת התאמתם של הנהלים הקשורים בפעילות בנכסים פיננסיים לפעילות המבוצעת באמצעות מנהלי תיקים, ובמיוחד כאשר פעילות זו קשורה

בכמה גורמים בתאגיד הבנקאי, כגון בעסקאות במטבע חוץ, תוך התייחסות להיבטים הבאים :

- (א) פירוט תהליכי העבודה ותפקידו של כל גורם וגורם בתאגיד הבנקאי, וכן הגדרת הסמכות והאחריות של כל גורם וגורם בנפרד ;
- (ב) קביעת גורם בתאגיד הבנקאי, האחראי למעקב ולדיווח פנימי בגין מצב האשראי או החשיפה של התאגיד הבנקאי כלפי הלקוח עקב פעולות המבוצעות על ידי מנהלי התיקים, הן בחתך הלקוח והן בחתך מנהל התיקים ;
- (ג) קביעה בדבר זכותם של הלקוח או של מנהל התיקים - אם בכלל - לפנות ישירות ליחידת ביצוע מרכזית, כגון : חדר העסקאות של התאגיד הבנקאי או של סניפו מחוץ לישראל או ברוקר מחוץ לישראל.

נוהלי דיווח

- 11. (א) התאגיד הבנקאי יודיע למנהל התיקים על כל עסקה שבוצעה עבורו לפי הוראת מנהל התיקים. העתק מההודעה יישלח גם ללקוח, אלא אם קיים הסדר של נאמנות עיוורת.
- (ב) התאגיד הבנקאי ימציא במישרין ללקוח, שחשבונו מתנהל באמצעות מנהל תיקים, העתק מדפי החשבון הכספיים המיוחדים ופירוט היתרות בחשבונות הפקדון למשמרת המיוחדים, לפי ההוראות של כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (גילוי נאות ומסירת מסמכים), התשנ"ב1992-, או לפי דרישת הלקוח. תאגיד בנקאי המעביר למנהל תיקים עמלה שהוא גובה מלקוח, כולה או חלקה, יציין את הדבר בדפי החשבון כאמור או בהודעה המצורפת אליהם.
- (ג) התאגיד הבנקאי ימסור למנהל התיקים, על פי דרישתו, יתרה יומית בחשבונות הכספיים המיוחדים ובחשבונות פקדון למשמרת המיוחדים, שמנוהלים על ידי מנהל התיקים.
- (ד) ייקבעו נוהלי דיווח מידיים לגורמים פנימיים וללקוח בגין המקרים הבאים :
 - (1) כאשר היקף האשראי או החשיפה של הלקוח עולה על המסגרת שנקבעה ;
 - (2) כאשר נוצר חוסר איזון בין הבטחוונות שנתקבלו לעומת האשראי או החשיפה של הלקוח.

פרק ג': יפוי כח של הלקוח למנהל התיקים

תוכן יפוי הכח (6/98)

- 12. מבלי לגרוע מהפרטים הנדרשים בסעיף 13 לחוק הייעוץ, יפוי הכח, שיתן הלקוח למנהל התיקים, יכלול גם עניינים אלה :
 - (א) שמו המלא וכתובתו של הלקוח ;
 - (ב) שם התאגיד הבנקאי אשר באמצעותו ינוהלו חשבונות הלקוח ;
 - (ג) פירוט החשבונות המיוחדים בציון מספריהם, בהם מוסמך מנהל התיקים לפעול ;

- (ד) הצהרת הלקוח כי הוא מיפה את כוחו של מנהל התיקים לבצע פעולות בניירות ערך או בפקדונות אצל התאגיד הבנקאי, תוך פירוט סוגי הפעולות שמנהל התיקים מוסמך לבצע; אם הלקוח מעוניין ליפות את כוחו של מנהל התיקים לבצע פעולות במכשירים פיננסיים אחרים, יפורטו סוגי המכשירים הפיננסיים בנפרד ביפוי הכח; (ה) הצהרת הלקוח כי הוא לא יפעל ביודעין בניגוד להוראות שנתן מנהל התיקים.

נושאים שאין לכלול אותם ביפוי הכח (6/98)

13. יפוי הכח, שיתן הלקוח למנהל התיקים, לא יכלול עניינים אלה:
- (א) סעיפים הפוטרים את מנהל התיקים מאחריות בגין רשלנות בניהול תיק הלקוח, או בגין הפרת חובת אמון;
- (ב) הרשאה למנהל התיקים למשכן נכס פיננסי כלשהו מחשבון הפקדון המיוחד, או למשכן כספים מחשבונות הכספיים המיוחדים;
- (ג) הרשאה למנהל התיקים לקחת אשראי על חשבון הלקוח או לפעול בחשבון הכספי של הלקוח כך שתיווצר בו יתרת חובה, אלא אם נערך הסכם בין התאגיד הבנקאי לבין הלקוח;
- (ד) הרשאה למנהל התיקים להעביר חשבונות הלקוח לניהול באמצעות תאגיד בנקאי אחר.

הנחיות בנושא של יפוי כח

14. התאגיד הבנקאי יפעל בנושא של יפוי כח, לפי ההנחיות הבאות:
- (א) יפוי הכח ייחתם בפני מורשה חתימה שיאשר בחתימתו, כי בדק את הפרטים הטעונים אימות ביפוי הכח וכי נתן ללקוח את כל ההסברים שנדרשו על ידו בקשר למהות הנושאים שמוסדרים בו;
- (ב) במעמד החתימה על יפוי הכח בפני מורשה חתימה כאמור לעיל, יאשר הלקוח בכתב כי קיבל את כל ההסברים שביקש מאת פקיד מוסמך של התאגיד הבנקאי, בקשר לנושאים שמוסדרים בו.

פרק ד' : הסכם בין התאגיד הבנקאי לבין מנהל התיקים

רשיון בר תוקף (6/98)

14א. תאגיד בנקאי רשאי לפעול בנושא של השקעות בנכסים פיננסיים על חשבון לקוחות באמצעות מנהל תיקים החייב ברשיון לעסוק בניהול תיקים, רק אם יש בידי מנהל התיקים רשיון כאמור בר תוקף. לעניין זה, יראו תאגיד בנקאי כעומד בדרישות סעיף זה, אם קיבל לפני תחילת פעילותו עם מנהל התיקים, העתק צילומי מהרשיון כאמור וכן הצהרת מנהל התיקים כי יודיע לתאגיד הבנקאי עם כל שינוי שיחול בתוקף הרשיון.

הצהרת מנהל התיקים

15. מנהל התיקים יצהיר בבקשתו לפעול באמצעות התאגיד הבנקאי, אם פעל בעבר באמצעות תאגיד בנקאי אחר ועל הסכמתו לגילוי פרטים על מהימנותו על-ידי התאגיד הבנקאי שבאמצעותו פעל.

תוכן ההסכם (6/98)

16. ההסכם בין מנהל התיקים לבין התאגיד הבנקאי, יכלול גם עניינים אלה:
- (א) [בטל];
 - (ב) מנהל התיקים יתחייב שהוא או עובדיו המבצעים פעולות בנכסים פיננסיים, ימסרו לתאגיד הבנקאי מידע ומסמכים בדבר עמידתם בדרישות כל דין או רשויות מוסמכות, בכל עת שיידרש לכך על ידי התאגיד הבנקאי;
 - (ג) מנהל התיקים יתחייב שהוראות ההשקעה אשר תינתנה על-ידו בשם הלקוח לא תחרוגנה ממסגרת הסכום המופקד בחשבון הכספי של אותו לקוח, אלא אם נחתם הסכם בדבר מתן אשראי בין התאגיד הבנקאי לבין הלקוח, למעט מקרים חריגים בהם תיווצר בחשבון יתרת חובה מקרית, זמנית. מנהל התיקים יתחייב כי במקרים אלה יעשה כל הדרוש בהקדם האפשרי ובכל מקרה לא יאוחר מאשר תוך שני ימי המסחר הבאים, על מנת לכסות את יתרת החובה שנוצרה;
 - (ד) מנהל התיקים יתחייב לפעול בשם לקוחותיו על פי יפוי כח שנוסחו יצורף להסכם בינו לבין התאגיד הבנקאי ושעל פי נוסחו יחתמו לקוחותיו.
 - (ה) פעולה של מנהל התיקים שלא על פי יפוי הכח, תהיה עילה לביטול ההסכם בינו לבין התאגיד הבנקאי;
 - (ו) מנהל התיקים יתחייב לפעול עבור לקוחות בלבד, ולא עבור מנהלי תיקים אחרים;
 - (ז) מנהל התיקים יתחייב לא להעביר נכסים פיננסיים בין חשבון של לקוח מסויים לחשבון של לקוח אחר שלו, פרט לעסקאות מחוץ לבורסה בניירות ערך הרשומים בבורסה בתל-אביב, שבוצעו לפי כללי הבורסה;
 - (ח) מנהל התיקים יתחייב לשפות את התאגיד הבנקאי במקרים שיחוייב לפצות לקוח בגין פעולות שנעשו על ידי מנהל התיקים;
 - (ט) התאגיד הבנקאי יתחייב לדווח ללקוח ולמנהל התיקים כמפורט בסעיף 11 לעיל.

התנייה בהסכם

17. תאגיד בנקאי יהיה רשאי להתנות בהסכם עם מנהל התיקים ועם הלקוח, שקבלת פקודות לביצוע עסקאות פיננסיות מסויימות ממנהל התיקים, תחייב את אישורו המוקדם של הלקוח.